

Evropska
komisija

ZAŠTITA ŽIVOTNE
SREDINE

POVEZIVANJE
S REGIJOM

JAČANJE
REGIJE

IZGRADNJA
PROSPERITETA

STRATEGIJA ZA DUNAVSKU REGIJU: USPJEŠNE PRIČE

STRATEGIJA ZA
DUNAVSKU REGIJU:
USPJEŠNE PRIČE

SADRŽAJ

UDRUŽIVANJE SNAGA ZA JAČANJE DUNAVSKE REGIJE	5
POVEZIVANJE S REGIJOM	7
JAČANJE JEDINSTVENIH VEZA IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA	8
TEČNI GAS ZAGRIJAVA TRŽIŠTE ALTERNATIVNE ENERGIJE	10
POTSTICANJE SIGURNOSTI ENERGIJE U DUNAVSKOJ REGIJI	12
PRIRODA NE POZNAJE GRANICE	14
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	17
OSIGURAVANJE BEZBJEDNOG I ODRŽIVOG VODOSNABDJEVANJA	18
SVJETLIJA BUDUĆNOST ZA RIJEKE U SEE DRŽAVAMA	20
UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH RIZIKA	22
SPASAVANJE DUNAVSKOG „DINOSAURUSA“	24
IZGRADNJA PROSPERITETA	27
PONAŠANJE MODELA ZA ODRŽIVOST I ZAŠTITU RIJEKE	28
ULAGANJE U BUDUĆE ZNANJE DRUŠTVA	30
SLAVIMO MLADOST I KULTURNU RAZLIČITOST	32
PRENOŠENJE RAZNOLIKOSTI ŠIROM EVROPE	34
JAČANJE REGIJE	37
SARADNJA U CILJU OBEZBJEĐIVANJA SIGURNOSTI	38

UDRUŽIVANJE SNAGA ZA JAČANJE DUNAVSKE REGIJE

Makro-regionalne strategije sadrže platformu saradnje preko koje države i regioni – iz EU i izvan nje – udružuju snage na odabranom broju ključnih izazova, radi zadovoljavanja potreba regije. EU strategija za dunavsku regiju (EUSDR) bila je druga makro-regionalna strategija koju je 2011. godine Evropska Komisija zvanično pokrenula, a Evropski Savjet odobrio.

Dunavska regija se prostire preko 14 država, od kojih su devet države-članice Evropske Unije. Ona je dom preko 100 miliona ljudi ili jedne petine EU populacije. Iako se države razlikuju u pogledu ekonomske moći, međupovezanost regije je jaka s potencijalom za daljnju integraciju i porast. Ona ima strateški položaj, otvarajući vrata EU susjednim državama, regiji Crnog mora, južnom Kavkazu i centralnoj Aziji. U njoj se nalazi najpoznatija svjetska rijeka, koja je velika osa transporta, značajan međupovezani hidrološki sliv i ekološki koridor sa svjetskom reputacijom.

Stoga, regija je povezana kako preko prilika tako i preko izazova. Politike država su međusobno zavisne. No, sve one mogu imati veliku korist od unaprjeđene saradnje, npr. u dovršavanju nedostajućih transportnih veza, smanjenju zagađenosti i opasnosti od poplava, smanjenju zavisnosti o pružaocima energije izvan regije i usmjeravanju na demografske promjene ili odliv mozgova. Konkurentnost regije takođe može imati održivu korist od zajedničkih akcija u poljima malih i srednjih preduzeća, politika tržišta rada, edukacije i bezbjednosti.

Jačina u brojevima

Strategija obezbjeđuje čvrsto integrisani okvir za države i regije, u cilju usmjeravanja na probleme koji ne mogu na zaseban način zadovoljavajuće da se riješe, već zahtijevaju transnacionalne strateške pristupe, projekte i umrežavanje. Ona omogućava bolju saradnju kako bi se poboljšala efikasnost, moć i uticaj politika – na nivou EU, nacionalnom i lokalnom nivou – primjenjujući postojeće politike i programe i stvarajući međusobne sinergije.

Aktivnosti saradnje se usmjeravaju na četiri stuba: povezivanje regije, zaštita životne sredine, izgradnja prosperiteta kroz izgradnju bezbjednosti i kapaciteta, i jačanje društveno-ekonomskih aspekata. Konkretna saradnja je u svakom stubu usmjerena na specifične prioritetne oblasti.

Značajna ostvarenja postaju evidentna poslije pet godina implementacije. Svrha ove publikacije je davanje primjera onoga što je zajednički ostvareno na osnovu saradnje na makro-regionalnom nivou u dunavskoj regiji. Ovi projekti i ostvarenja daju primjer dodatne vrijednosti Dunavske strategije i pružice daljnju motivaciju za nastavak saradnje ovom uspješnom stazom kako bi se doprinjelo balansiranom održivom i inkluzivnom porastu dunavske regije.

VIŠE O TOME

<http://www.danube-region.eu/>

POVEZIVANJE S REGIJOM

Iako je rijeka Dunav priznata kao glavni transportni koridor, pun kapacitet njene iskorišćenosti još uvijek nije iskorišćen. S obzirom da transport unutrašnjim plovnim putevima ima važne ekološke i efikasne prednosti, njegov potencijal se mora iskoristiti na održiv način. Postoji posebna potreba za većim višestrukim modalitetom i proširivanjem infrastrukture u transportnim čvorovima, kao što su unutrašnje luke. Prioritetne oblasti 1A „plovni putevi“ i 1B „mobilnost – željeznički-drumski-vazdušni saobraćaj“ rade na ovim ciljevima.

Energija je drugi zajednički izazov. Cijene su u regiji relativno visoke. Fragmentirana tržišta prouzrokuju veće troškove i smanjenu konkurenciju. Oslanjanje na premalo vanjskih dobavljača povećava ugroženost, kao što je potvrđeno periodičnim zimskim krizama. Veća raznolikost snabdjevanja preko međuveza i jedinstvenih regionalnih tržišta povećava sigurnost energije. Poboljšana efikasnost, uključujući uštede energije i upotrebu više obnovljivih izvora je od ključnog značaja. Ovo je oblast u kojoj prioritetna oblast 2 „energija“ funkcioniše.

Sa zajedničkom istorijom i tradicijom, kulturom i umjetnosti koji se odražavaju na raznolike zajednice regije kao i sa izvanrednim prirodnim nasljedstvom, regija ima mnoge atraktivne imovine. „Kultura i turizam“ je akciono polje u prioritetnoj oblasti 3.

JAČANJE JEDINSTVENIH VEZA IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA

Rijeka Dunav, koja teče 2857 kilometara jedan je od ključnih koridora za prijevoz ljudi i robe i za povezivanje zapadne i istočne Evrope.

No, plovni put je nedovoljno iskorišćen jer je procijenjeno da je iskorišćeno svega 10% njegovog transportnog kapaciteta. Projekti NEWADA, IRIS Europe II i FAIRway imaju zajednički cilj poboljšanja transportnog kapaciteta Dunava i njegovih pritoka.

Navigacija na Dunavu, koja ima nekoliko ekonomskih, ekoloških, socijalnih i razvojnih prednosti, može se poboljšati samo međunarodnom saradnjom, zajedničkim planiranjem i koordinanim aktivnostima.

Projekat IRIS Europe I koji je pokrenut 2006. godine izazvao je nacionalne razlike u prikupljanju i širenju informacija o plovnim putevima koji ometaju unutrašnju navigaciju u Evropi. Projektom IRIS II u 2009. godini se preduzelo poboljšavanje i razvijanje primjene riječnih informacionih servisa (RIS) na evropskim plovnim putevima, obezbjeđivanjem opsežnih informacija o plovnim putevima na međunarodnom nivou. Zahvaljujući projektu IRIS I i II sada su raspoložive opsežne prekogranične informacije o vodostajima rijeke i nautičkim dubinama, koji su presudni za navigaciju.

Projekat NEWADA koji je završen u martu 2012. godine zahtijevao je sinhronizovani razvoj plovnog puta i postavljanje uobičajenih kvalitativnih standarda. On je sastavio 12 ustanova iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Srbije, Rumunije i Ukrajine, radi održavanja plovnog puta i riječne navigacije.

Bolja saradnja u hidrografiji i hidrologiji pomogla je u spašavanju resursa i poboljšanju kvaliteta i usklađenosti s ekološkim standardima. Primjena informaciono-komunikacionih tehnologija na Dunavu takođe je poboljšana zahvaljujući razvoju različitih kompo-

nenti RIS-a, kao što su usklađenost i unaprjeđivanje elektronsko-navigacionih šema.

Informacije na jednom mjestu

Pod dva projekta NEWADA bio je kreiran informacijski portal o dunavskoj regiji (www.danubeportal.com), radi pružanja podataka o vodostajima, kritičnim uskim grlima, kao i za obavještenja za skipere, poruke o ledu, vruće Wi-Fi tačke, itd.

Na osnovu ovih rezultata projekata, ministri za transport iz država duž Dunava usvojili su 2014. godine master-plan za obnovu i održavanje Dunava i njegovih plovnih pritoka. Cilj projekta FAIRway – koji uključuje uprave plovnih puteva šest EU država (Austrija, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Rumunija i Slovačka), je implementacija ovog plana i kupovina savremene opreme za hidrološke servise. Cilj je pružanje aktualnih, pouzdanih i usklađenih informacija o kritičnim mjestima na plovnom putu, vodostajima i prognozama vodostaja uz cijelu dužinu Dunava. Takve baze podataka važne su ne samo za planiranje transporta na plovnom putu, već i za održavanje, mjere hidroelektrana ili podešavanja prema tekućem protoku vode.

VIŠE O TOME

NEWADA:

<http://www.newada-duo.eu/>

IRIS Europe 2:

<http://www.afdj.ro/en/content/iris-europe-ii>

FAIRway:

<http://www.danube-navigation.eu/item/809814>

NEWADA – Mreža uprava na plovnom putu Dunava

Trajanje: april 2009. – decembar 2014.

Globalni budžet: 5 000 000 eura

IRIS Europe II – Implementacija riječnih informacionih servisa u Evropi

Trajanje: januar 2009. – decembar 2011.

Budžet: 11 620 000 eura

FAIRway

Trajanje: jul 2015. – jun 2020.

Budžet: 23 400 000 eura

TEČNI GAS ZAGRIJAVA TRŽIŠTE ALTERNATIVNE ENERGIJE

Prirodni tečni gas (LNG) je tokom godina, zbog njegovih ekoloških, ekonomskih i bezbjednosnih prednosti, postao sve važnija alternativa goriva, kao što su dizel gorivo, propan ili lož ulje.

Višestruke prednosti LNG-a (vidi donje polje) čine LNG atraktivnim izvorom energije za evropsko tržište. No, njegova uspješna upotreba zahtijeva razvijenu infrastrukturu, odgovarajuće zakonske propise i usklađene standarde bezbjednosti.

LNG master plan za Rajnu-Majnu-Dunav bio je ambiciozni trogodišnji projekat sa ciljem olakšavanja uvođenja LNG-a kao alternativnog goriva i karga za plovidbu u unutrašnjost. Dvanaest EU država i Švajcarska, učestvovala su u projektu između januara 2013. godine i decembra 2015. godine.

Stoga, cilj LNG master plana je bio obezbjeđivanje okvira za zajedniču evropsku strategiju i saradnju između različitih nadležnih vlasti i komercijalista kako bi LNG bio promovisan kao gorivo i kargo pogodan za transport. Cilj je istovremeno bio obezbjeđivanje povoljnije isporuke krajnjim potrošačima duž rijeke Dunav.

Jedan od ciljeva LNG master plana je da unutrašnje luke, koje se nalaze duž ose Rajna-Majna-Dunav post-

anu glavni distribicioni centri za tečni prirodni gas. Na kraju, LNG treba da bude pristupačniji, prvenstveno predvodnicima koji koriste ovo alternativno gorivo, kao što su sektori za javni prijevoz i prijevoz teretnim vozilima (uključujući autobuse, smećare, gradska logistika), kao i energetska industrija.

Uspjeh točenja goriva

Partneri su radili na mnogim sporednim projektima kako bi se stvorila prva arterija LNG-a u Evropi. Krajem projekta ostvarili su više od 60 konkretnih isporuka: na primjer, prvi LNG terminal je izgrađen na Dunavu, u luci Ruse u Bugarskoj. Uz to, rad je počeo obezbjeđivanjem infrastrukture za LNG kao alternativnog goriva u Galcu i Konstansi u Rumuniji i u Komoranu u Slovačkoj. Infrastruktura za LNG takođe je moguća u luci Manhajm u Njemačkoj i u Švajcarskoj gdje vlasti trenutno traže potencijalne investitore.

Takođe su odrađene brojne studije o bezbjednosti, ekološkim i društveno-ekonomskim aspektima korišćenja LNG-a, kao i studije izvodljivosti za potencijalne terminale koji zajedno oblikuju temelje za buduća nastojanja da se razvije arterija LNG-a na Dunavu.

Što je LNG?

Prirodni tečni gas je prirodni gas koji je pretvoren u tečni oblik, radi lakšeg transporta i skladištenja. Gas se pretvara u tečnost na temperaturama od otprilike -162°C i njegova zapremina je smanjena na 1/600. Shodno tome, LNG može da se skladišti i transportuje pod normalnim i blago povišenim pritiskom u tankovima pri niskoj temperaturi. Povećanjem temperature LNG se može lako pretvoriti u gasno stanje.

VIŠE O TOME

<http://www.lngmasterplan.eu/>

LNG master plan za Rajnu-Majnu-Dunav

Trajanje: januar 2013. – decembar 2015.

Budžet: 33 960 000 eura

POTSTICANJE SIGURNOSTI ENERGIJE U DUNAVSKOJ REGIJI

Energija je centralna politička i ekonomska tema u dunavskoj regiji. Sa svojom važnom nadsacionalnom dimenzijom, ona utiče na niz sektora, čime je presudna za opšti uspjeh implementacije Dunavske strategije.

Uopšteno je prihvaćeno da je usklađenost različitih politika energije preduslov za realizaciju integrisanog regionalnog tržišta. Još jedan cilj je integrisanje tržišta energije u onim državama duž Dunava koje nijesu u Evropskoj Uniji. EU kroz svoje projekte u dunavskoj regiji podržava implementaciju politika sa ciljem povećanja energetske efikasnosti i promovisanje korišćenja obnovljivih izvora energije.

Svi oni u regiji koji su uključeni u donošenju odluka i stvaranju strategija u vezi sa ovim poljem, na raspolaganju imaju opsežne i detaljne analize tržišta energije, koje su izrađene unutar okvira nekoliko projekata Dunavske strategije.

Konkretno, kriza gasa je u januaru 2009. godine dioničare natjerala da brzo i efikasno pronađu rješenja za probleme na tržištu gasa kako bi se ubuduće spriječili slični šokovi i stvorila veća nezavisnost i sigurnost energije. Novorazvijeni model tržišta gasa u dunavskoj regiji ilustruje kako se simulacije modela mogu koris-

titi za procjenjivanje uticaja nove infrastrukture ili paketa infrastrukture na integraciju regionalnog tržišta gasa, kao i za analizu troškova i koristi cijelog sistema i analizu sigurnosti isporuke.

Geotermalna energija u odnosu na gas trenutno nije od velikog značaja za tržište dunavske regije, iako bi ovaj izvor energije mogao ubuduće postati značajniji. Od 2005. godine do 2010. godine geotermalni kapacitet se povećao 60% (na 50,6 GW) širom svijeta

Ulaganje u obnovljive energije

Cilj koordinatora politike iz država duž Dunava je podizanje javne svijesti o mogućnostima upotrebe ovog izvora obnovljive energije i privlačenju više investitora u regiju. Zbog toga su prikupljeni pouzdani podaci o geotermalnom potencijalu u različitim državama i podaci o korišćenju postojećih zakonskih tehničkih i finansijskih mogućnosti.

Jedan cilj za budućnost energije u dunavskoj regiji je podsticanje država da razviju „pametnu mrežu“ i akcione planove. Pametna mreža je električna mreža koja koristi savremenu informacionu tehnologiju za prikupljanje i smještanje opsežnih informacija o proizvodnji isporuci i potrošnji struje. Cilj je poboljšanje efikasnosti, sigurnosti, rentabilnosti troškova i održivosti energetske proizvodnje i distribucije.

Prioritetna oblast 2 strategije je ovlastila istraživanje kako bi se identifikovale specifične potrebe za njen daljnji razvoj sa gledišta konkurentnosti, održivosti i sigurnosti energetske sisteme.

Iako se države dunavske regije nadalje oslanjaju na ugalj i gas, značajno su tokom posljednje decenije povećali upotrebu obnovljive energije. Značajno je investirano u nove izvore obnovljive energije za struju (RES-E) i mada se razvoj značajno razlikuje širom država, dunavska regija kao cjelina trenutno je u toku da do 2020. godine ispuni svoje ciljeve obnovljive energije.

VIŠE O TOME

<http://www.danube-energy.eu/>

Saradnja u pogledu energije u Dunavskoj regiji

Trajanje: oktobar 2012. - jun 2014.

Globalni Budžet: 136 500 eura

PRIRODA NE POZNAJE GRANICE

Dunav je najduža rijeka u Evropskoj Uniji i međunarodno je najpoznatija, a prostire se 2857 kilometara kroz 10 država, uključujući desetine zaštićenih područja i nacionalnih parkova. Doprinos očuvanja evropskog prirodnog nasljeđa, koji je ostvaren ovim zaštićenim područjima, je od ogromnog značaja sada i za buduće generacije.

DUNAVSKI PARKOVI – mreža zaštićenih područja rijeke Dunav – je osnovana u 2007. godini, uz potpisivanje Deklaracije Tulča u Rumuniji. Zajednički projekti su od ključnog značaja za ostvarenje ciljeva inicijative koji su, uz kontinuiranu nezvaničnu saradnju iz nacionalnih parkova i zaštićenih područja, omogućeni uglavnom okvirnom saradnjom širom dunavske regije – EUSDR.

Rijeke su međupovezani eko-sistemi i priroda ne prepoznaje granice. Stoga, nastojanjima u očuvanju prirode duž ove međunarodno najpoznatije rijeke, treba pronaći transnacionalne odgovore i inicijative.

Kao što je navedeno u Deklaraciji Tulča, mreža je određena, u cilju poboljšanja očuvanja zaštićenih područja rijeke Dunav, pametnog upravljanja ovim po-

dručijma, razmjene i promovisanja stručnog znanja o upravljanju i sticanja većeg znanja o ekološkom statusu rijeke, kao i o ekonomskim, socijalnim i ekološkim uticajima. Mreža preuzima mjere za sprječavanje, kontrolu i smanjenje zagađenja u preplavljenim dolinama i vlažnim zemljištima u dunavskom slivu, i podiže svijest o međunarodnom značaju i održivom razvoju rijeke.

Zajednički napor se nagrađuje

DUNAVSKI PARKOVI I DUNAVSKI PARKOVI 2.0 su prva dva zajednička projekta koja treba postaviti u mrežu. Njihov rad obuhvata pet glavnih područja: poboljšanje riječne morfologije, upravljanje mrežom preplavljenih dolina i staništa, očuvanje glavnih vrsta Dunava (orao bjelorepan i jesetra), praćenje i aktivnost zaštićenih područja u mreži EU Natura 2000 i eko-turizam. Jedna decenija aktivnosti donijela je rezultate, kojima se mreža DUNAVSKI PARKOVI može ponositi.

Mreža DUNAVSKI PARKOVI je u 2015. godini osvojila EU nagradu Natura 2000 za ambicioznu, ljubaznu i povjerljivu saradnju preko svih granica i za uložene napore da se očuva prirodno nasljeđe Dunava.

Ona je sada priznato obilježje za očuvanje prirode u dunavskoj regiji. Mreža je uspostavila uspješno prenošenje stručnog znanja među svih deset država kroz koje rijeka protiče. Ona je također pokrenula regionalne inicijative i pomogla je u razvijanju jačeg glasa na političkom nivou.

Prvobitno, je u mreži DUNAVSKI PARKOVI bilo uključeno osam članova – a sada ih je 20 u Austriji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Mađarskoj, Moldaviji, Njemačkoj, Rumuniji, Slovačkoj i Srbiji. Oni zajedno predstavljaju jedinstvene prirodne karakteristike koje svakodnevno privlače hiljade posjetilaca, zbog čega je turizam od presudnog značaja za misiju DUNAVSKI PARKOVI. Ljudi širom regije postaju sve više svijesni da turizam nije samo izvor prihoda, već i obaveza da se zaštiti prirodno nasljeđe Dunava.

VIŠE O TOME

<http://www.danubeparks.org/>

DANUBEPARKS

Trajanje: april 2009. – februar 2011.

Budžet: 2 700 000 eura

DANUBEPARKS 2.0

Trajanje: oktobar 2012. – septembar 2014.

Budžet: 2 200 000 eura

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Dunavska regija je glavni međunarodni hidrološki sliv i ekološki koridor, koja zahtjeva regionalni pristup očuvanju prirode, prostorno planiranje i upravljanje vodenim resursima. Zagađenje ne poštuje nacionalne granice. Potrebno je održivo upravljanje vodenim resursima, uz zajedničko nastojanje da se smanji zagađenje iz organskih, hranljivih ili opasnih supstanci. Ekološki uticaj prijevoznih veza, turističkih razvoja ili kapaciteti za proizvodnju energije takođe se moraju uzeti u obzir.

Velike poplave, suša i industrijsko zagađenje su svi prečesti. Stanovnici regije se moraju zaštititi od katastrofa – kao što su poplave i industrijske nezgode koje imaju transnacionalno negativne uticaje – pomoću preventivnih mjera i mjera upravljanja katastrofama koje će se zajednički sprovoditi. Poslovi preduzeti u izolaciji samo odugovlače problem i stavljaju susjedne regije u težak položaj. Sve češća suša je takođe problem kao što je i prilagođavanje klimatskoj promjeni. Spriječavanje, spremnost i efikasno reagovanje zahtjevaju visok stepen saradnje i razmjene informacija.

Gubitak prirodnih staništa stavlja faunu i floru pod pritisak, i negativno utiče na opšti kvalitet ekološkog zdravlja. Fragmentacije eko-sistema, pojačano korišćenje zemljišta i urbano širenje takođe stvaraju veliki pritisak.

Pojedinačna područja saradnje pod ovim stubom su prioritetne oblasti 4 „kvalitet vode“, 5 „ekološki rizici“ i 6 „biodiverzitet, pejzaži, kvalitet vazduha i tla“.

OSIGURAVANJE BEZBJEDNOG I ODRŽIVOG VODOS- NABDJEVANJA

Ujedinjene nacije su u 2010. godini definisale pristup čistoj vodi kao ljudsko pravo. No, ovo pravo tek treba da se realizuje u mnogim djelovima svijeta. Međutim, klimatska promjena i brojne druge ekološke, ekonomske i socijalne promjene natjerale su države u Evropi da ozbiljnije razmisle o tome kako da zaštite svoje izvore vodosnabdjevanja.

Izazov za države u dunavskoj regiji da obezbjede održivo vodosnabdjevanje u dovoljnim količinama vode odgovarajućeg kvaliteta je sve veći.

Imajući to na umu, istraživačke ustanove u pet država, preduzeća i ustanove koje se bave vodosnabdjevanjem u devet država sproveli su CC-Waters projekat Klimatska promjena i uticaji na vodosnabdjevanje i CC-Ware projekat Ublažavanje ugroženosti izvora vode.

Tim CC-Waters projekta se sastao da bi se usmjerio na moguće posljedice klimatske promjene na vodosnabdjevanje. Stoga, jedna od važnih tema je bila kako različiti oblici i intenziteti korišćenja zemljišta u vezi sa klimatskom promjenom mogu uticati na vodosnabdjevanje. Posebno su istraživali kako vrsta šumske vegetacije i način upravljanja šumarstvom utiču na vodosnabdjevanje.

Rad je tokom ovog projekta bio usmjeren na razvoj metoda i alatki koje bi mogle koristiti kompanije koje se bave vodosnabdjevanjem i ustanove nadležne za zakonske propise u ovom području.

Partneri iz Austrije, Italije, Mađarske, Rumunije i Slovenije ispitali su moguće uticaje klimatske promjene na bezbjednost i kvalitet vodosnabdjevanja, i razvili su rješenje koje bi se moglo primijeniti za buduću upotrebu na lokalnom i regionalnom nivou.

Strategije za podizanje svijesti

CC-Ware je koristio rezultate projekta CC-Waters da nastavi s radom uz pomoć dodatnih partnera iz četiri države – Bugarske, Grčke, Hrvatske i Srbije. Zajedno su razvili transnacionalne strategije za zaštitu i bolju upotrebu izvora vodosnabdjevanja. Stečeno znanje se prenijelo na stručnjake i javnost u radionicama, konferencijama i u publikacijama, pogotovo u državama koje nijesu članice EU, u cilju olakšavanja konkretnog posla u vezi sa očuvanjem vodenih resursa i poboljšanjem zakonskih propisa u ovom području.

Kao i u projektima CC-Waters i CC-Ware, održivost je jedna od ključnih ideja iza projekta s naslovom Poboljšanje integrisanog upravljanja obalnim područjem u regiji Crnog mora. Partneri iz različitih administrativnih i političkih sektora, kao i iz nevladinih organizacija iz Bugarske, Moldavije, Rumunije, Turske i Ukrajine ujedinili su snage da rješavaju pitanja održivosti.

Obalna područja su ekonomski i kulturno atraktivna područja, ali su i ekološki ugrožena. EU i ostatak svijeta priznali su integrisano upravljanje obalnim područjima kao koncept sa ciljem osiguravanja dugotrajnog balansa između ekonomskog porasta i korišćenja, zaštite i očuvanja područja.

Projekat sa ciljem razvoja i pripreme – za primjenu u pet država – objedinio je metodologije i alatke za integrisano upravljanje obalom oko Crnog mora u koje se uliva rijeka Dunav. Imajući na umu specifičnost ovog područja, projekat je doprinio boljem razumjevanju integrisanog upravljanja obalnim područjem u državama-učesnicama. On takođe pomaže u obučavanju relevantnih vlasti koje rade u ovom području, tako što im se obezbjeđuje međunarodno-regionalna ekspertiza i osigurava dosljedan pristup integrisanom upravljanju obalnim područjem u regiji Crnog mora.

VIŠE O TOME

<http://www.ccware.eu/>

<http://blacksea-iczm.eu/>

CC-Waters - Klimatske promjene i uticaji na vodosnabdjevanje

Trajanje: maj 2009. – april 2012.

Budžet: 4 200 000 eura

CC-WARE - Ublažavanje ugroženosti izvora vode

Trajanje: decembar 2012. – novembar 2014.

Budžet: 1 800 000 eura

ICZM - Poboljšanje integrisanog upravljanja priobalne zone u Crnomorskoj regiji

Trajanje: Januar 2013. – decembar 2014.

Budžet: 627 000 eura

SVJETLIJA BUDUĆNOST ZA RIJEKE U SEE DRŽAVAMA

Plovne rijeke i kanali u Evropi se rasprostiru 30000 kilometara i povezuju stotine gradova i razne oblasti. Rijeke u jugoistočnoj Evropi su najugroženije, zbog nedostatka svijesti o potrebi za održivim razvojem i posljedicama klimatske promjene, kao i zbog čestih neprikladnih turističkih aktivnosti, korišćenja hidroenergije ili hidroelektrane.

Ljudska aktivnost je tokom godina imala nepoželjne ekološke, ekonomske i socijalne posljedice – promjene u morfologiji rijeka, veće zagađenje, prijetnje staništima flore i faune, kao i konflikti korišćenja zemljišta.

Projekat SEE River je na osnovu iskustva nastao nakon potpisivanja Deklaracije o viziji rijeke Drave u 2008. godini. Ovim se nadležnim instucijama i stručnim tijelima u Austriji, Hrvatskoj, Italiji, Mađarskoj i Sloveniji obezbjedio okvir za sprovođenje najboljih praksa i usklađivanje aktivnosti očuvanja prirode, korišćenje hidroenergije i upravljanje vodenim resursima u međunarodnim riječnim slivovima.

Projekat je sproveo metode, koje su ispitane u mnogo širem kontekstu na rijeci Dravi dužine 725 km. Na-

dležne vlasti, dioničari i zainteresovane organizacije radile su zajedno kako bi razvili „komplet alati“ za integrisano upravljanje da bi se osigurao održivi razvoj u šest riječnih slivova koji povezuju regije.

Rijeke Drava, Neretva, Bodrog, Prut, Soča i Vjosa su primjeri konfliktnih interesa, koji se odnose na zaštitu poplave u dolinama rijeke, korišćenje vodene energije, održavanje ekološke raznolikosti i turizam u razvoju, posebno onih rijeka koje teku kroz više država i regija.

Cilj projekta SEE River je obezbjeđivanje okvira za uobičajeni sporazum o upravljanju riječnim koridorima, radi ostvarenja održivog razvoja i resursa očuvanja. Ovo je novi pristup upravljanju rijekama i oblastima riječnih slivova, gdje se susreću najistaknutiji interesi ljudi koji žive u regiji.

Projekat spaja stručnjake iz različitih oblasti koji dolaze iz više država jugoistočne Evrope, kao i zastupnike lokalnih i regionalnih uprava i država.

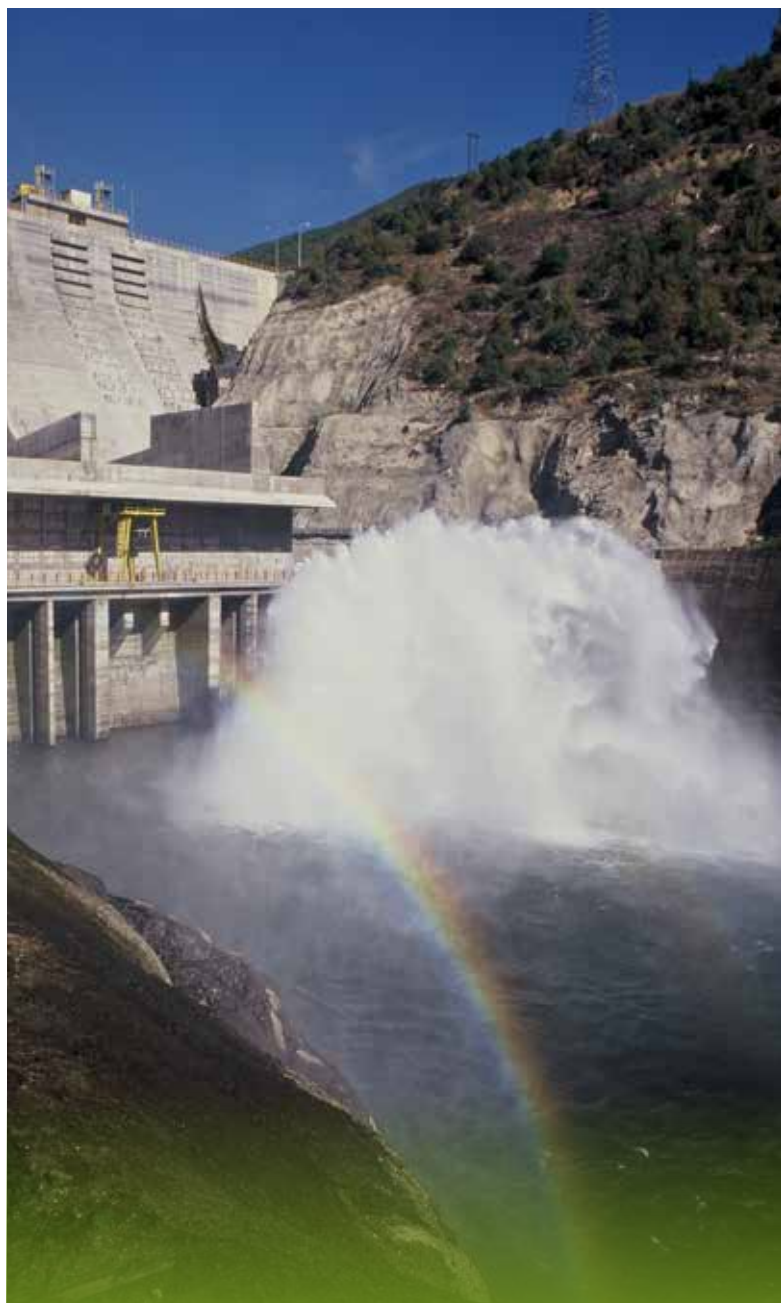
Izgradnja mostova

Što se tiče boljeg upravljanja u narednim godinama, rad pokazuje brigu za budućnost naših rijeka i međusektorsku saradnju. Ostvarenje saglasnosti dioničara sa zahtjevanim mjerama i izradom akcionog plana o načinu sprovođenja mjera, rezultiralo je u identifikovanju i pokretanju preko 100 konkretnih akcija za buduću implementaciju. Projektne aktivnosti nastavljaju se za period 2014.-2020. u svih 16 država-učesnica.

Komplet alatki SEE River je vodič dopunjen primjerima najbolje prakse. To je inovativni i uopšteno primjenljiv model na osnovu iskustava lokalnih izvršilaca i međunarodnog iskustva duž riječnih koridora u šest pilotskih područja. Od posebnog je značaja da primjena kompleta alatki ne zahtijeva novo ulaganje u administrativne strukture ili izradu novih planova, već da obezbjedi okvir i podršku za bolje korišćenje postojećih struktura, planova i programa.

VIŠE O TOME

<http://www.see-river.net/>

SEE River

Trajanje: oktobar 2012. – novembar 2014.

Budžet: 2 100 000 eura

UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH RIZIKA

Naučnici su godinama upozoravali da bi uticaj poplava, suša, mećava i oluja, koji je pogoršan klimatskom promjenom mogao širom Evrope postati čak još jači. Ovo je evidentno u dunavskoj regiji, gdje teške suše, razarajuće poplave i katastrofalni šumski požari postaju sve češći.

Stoga je od presudnog značaja da države duž Dunava prepoznaju i realno procijene rizik, razviju strategije upravljanja za prirodne katastrofe i uspostave saradnju i razmjenjuju informacije. Populacije i lokalne vlasti se mogu bolje pripremiti i zaštititi kada su svjesni rizika prirodnih katastrofa.

Projekat SEERISK je bio prvi projekat u dunavskoj regiji, koji je sproveo zajedničku procjenu rizika u vezi sa klimatskom promjenom s gledišta upravljanja katastrofama i ostvareni su konkretni rezultati za šest gradova.

Umjesto teorija i upotrebe mapa velike razmjere, radionice su predstavile potencijalni uticaj katastrofe na obližnjim kućama, infrastrukturi i poljoprivredi. Kada su ljudi stekli znanje o rizicima na njihova okruženja, oni su bili motivisani da stvaraju svoje scenarije i dolaze do sopstvenih zaključaka.

Praćenje rizika

Projekat SEERISK uključio je 19 partnera iz devet država. Glavni cilj je bio da se razvije metodologija za procjenu rizika klimatske promjene i definiše metodologija za izradu mapa rizika. U šest pilotskih područja prikupljeni su podaci o rizicima prirodnih katastrofa: Arad (Rumunija), Kanjiža (Srbija), Sarajevo-Ilidža (Bosna i Hercegovina), Senjica (Slovačka), Šiofok (Mađarska) i Velingrad (Bugarska).

Partneri projekta SEERISK su tokom radionica razmijenili iskustvo i stručno znanje o upravljanju katastrofama i na terenu su odrađene četiri vježbe simulacije katastrofe. Na osnovu razvijenih mapa rizika se može odrediti lokacija zgrada koje bi bile najugroženije od poplava i rušilačkih oluja. Ovo lokalnim vlastima omogućuje da brzo i efikasno reaguju tokom prirodnih katastrofa i da obave pravovremene evakuacije i preuzmu druge mjere.

Tehnike mapiranja rizika nude mogućnost pojednostavlivanja procjene rizika i eliminisanja „praznina“ koje su rezultat nedostatka saradnje među ustanovama. Svako pilotsko područje pripremi je matricu rizika o uticaju i vjerovatnoći opasnosti koje je identifikovalo, dok je razvijalo scenario u kojem su opisani veličina i posljedice. Partneri su preuzeli opsežan geografski informacioni sistem (GIS), obezbjedili su podatke o katastrofama i pripremili su detaljne mape rizika upravljanja katastrofama.

Naučene lekcije

Poplave se svake godine pojavljuju u području Sarajvo-Ilidža, gdje se spajaju četiri rijeke. No, 2014. godine su premašili scenario najgoreg slučaja koji su izradili u svojim mapama rizika. Servisi upravljanja katastrofama koji su učestvovali u projektu SEERISK i sarajevska Agencija za ekonomski razvoj regije pripremili su pilotne mape, koje su dokazale da su korisne za druge srodne servise za izgradnju svojih kapaciteta primjenom metodologije projekta.

VIŠE O TOME

<http://www.danubeenvironmentalrisks.eu/seerisk>

SEERISK

Trajanje: juli 2012. – decembar 2014.

Budžet: 1 970 000 eura

SPAŠAVANJE DUNAVSKOG „DINOSAURUSA“

Nekontrolisani ribolov napumpan visokom cijenom koja se plaća za ikre jesetre je rezultirao u prorjeđivanje jesetre u Dunavu. Operativna grupa za jesetru u Dunavu je u 2012. godini došla u spasilačku službu.

Opstanak ribe je 1970. godine bio dodatno ugrožen izgradnjom hidroelektrane Đerdap kod srbijansko-rumunske granice. Ovo je blokiralo maršutu selidbe jesetri uzvodno Dunava od Crnog mora do njihovih mrestilišta. Vrsta je takođe bila ugrožena sistematskom izgradnjom brane rijeke i izvlačenjem šljunka i pijeska, gdje jesetra liježe svoja jaja.

Operativna grupa za jesetre u Dunavu (DSTF) se 2012. godine usmjerila na spašavanje vrsta. Cilj DSTF-a je održavanje sinergije postojećih organizacija i podržavanje očuvanja matičnih vrsta jesetri u slivu rijeke Dunav i Crnom moru, tako što promovirše implementaciju programa „Sturgeon 2020“, koji je pokrenut 2013. godine.

Dunavska strategija mora da ima značajnu funkciju u uspjehu ovog programa putem olakšavanja komunikacije na političkom nivou i uspostavljanja konstruktivnog dijaloga sa ostalim ključnim dioničarima u slivu rijeke.

Kovanje plana

Sturgeon 2020 je projektovan da privuče pažnju na političkom nivou, podigne svijest o značaju zaštite jesetri i podstakne brzu implementaciju EU zakonodavstva, međunarodnih konvencija i nacionalnih zakona.

Dodatne mjere obuhvataju identifikaciju i obnavljanje staništa, kao i ponovno otvaranje maršuta selidbe, analizu postojeće populacije jesetri u Dunavu, brojno stanje mrestilišta i priplodnog jata jesetri, i razmjenu

znanja o upravljanju mrestilištima u praksi. Pored toga, namjera društveno-ekonomskih inicijativa je podsticanje lokalnih zajednica da uvedu „kontrolu zajednice“ za suzbijanje bespravnog ribolova.

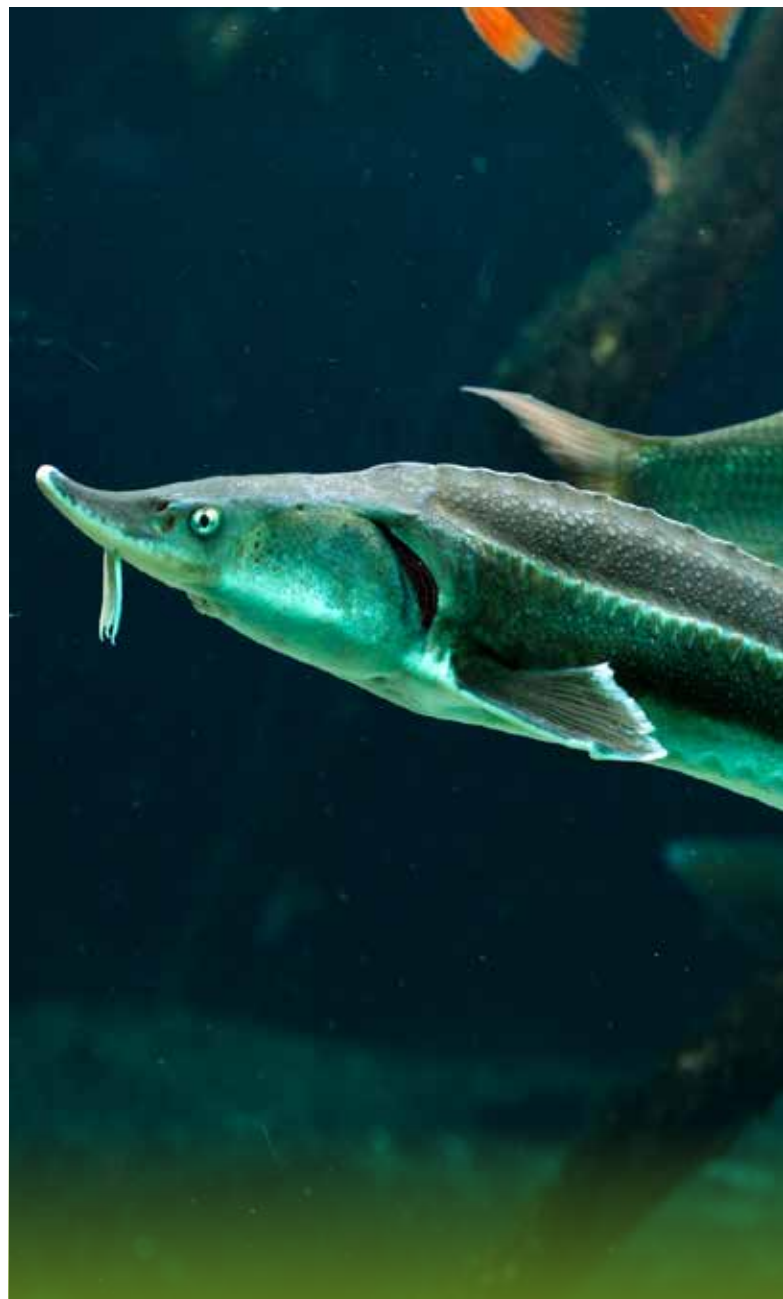
DSTF je posvećen očuvanju i obnovi populacija jesetri, što je od značaja za biodiverzitet širom EU. Obnova vrste će biti korisna ne samo za očuvanje prirode već i za lokalne zajednice. Razvoj eko-turizma, akvakultura, proizvodnja rukotvorina, i ekološka poljoprivreda male razmjere su samo neke od mjera za podržavanje lokalne ekonomije, pogotovo u srednjoj i donjoj regiji Dunava.

„Živi fosili“ pod prijetnjom

Jesetre su nastanile svijet od vremena dinosaurususa. Ova riba – 26 vrsta od kojih neke još uvijek žive u vodama sjeverne hemisfere – se u posljednjih 200 miliona godina skoro nikako nije promjenila. Shodno tome, ovi „živi fosili“ su od neprocjenjive vrijednosti za naučnike i očuvanje bogatstva vrste. Međutim, prema podacima Međunarodnog saveza za očuvanje prirode i prirodnih resursa (IUCN), od pet vrsta jesetri koje se još uvijek nalaze u rijeci Dunav jedna vrsta je kategorisana kao „osjetljiva“ a ostale su kategorisane kao „kritično ugrožene“.

VIŠE O TOME

<http://www.dstf.eu/>

Sturgeon 2020

Trajanje: januar 2012. - danas

Budžet: 6 800 000 eura

IZGRADNJA PROSPERITETA

Dunavska regija se suočava s veoma velikim nejednakostima, jer se u njoj nalaze regije koje su jedne od najuspješnijih regija u EU kao i neke od najsiromašnijih regija. Naročito, često nema kontakata i saradnje, kako finansijske tako ni institucionalne. Preduzeća ne iskorišćavaju dovoljno međunarodnu dimenziju marketinga, inovacije ili istraživanja. Raspodjela visoko obrazovanih ljudi u regiji je niža od EU prosjeka, što stvara još jednu naglašenu podjelu. Najposobniji ljudi se često sele u druga područja. Stoga, postoje velike prilike za ostvarivanje rezultata preko saradnje i razmjene iskustva.

Ulaganje u ljude je potrebno kako bi regija održivo napredovala i širila se stavljenjem znanja i uključenja na prvo mjesto. Ciljna podrška za istraživačku infrastrukturu promovira izvrsnost i produbljuje umrežavanje između davalaca znanja, kompanija i autora politika. Skupovi i veze koji povezuju izvrsne centre u postojeće edukativne i istraživačke mreže proširuju konkurentnost preduzeća u usponu u cijeloj regiji.

Viši nivoi zaposlenja su od presudnog značaja jer su ljudima potrebne prilike u blizini njihovog boravka. Regija mora biti u stanju da ponudi najsvjetliju i najpreduzumljiviju budućnost kroz jaču saradnju, uključujući marginalizovane zajednice: jedna trećina EU populacije koja je pod rizikom siromaštva živi u području i mnogi potiču iz marginalizovanih grupa.

Pod ovim stubom, prioritetne oblasti 7 „znanje društva“, 8 „konkurentnost“ i 9 „ljudi i vještine“ razvijaju inicijativu zajedničke saradnje u regiji.

PONAŠANJE MODELA ZA ODRŽIVOST I ZAŠTITU RIJEKE

Mali model „istraživačka rijeka“ od juna 2015. godine pomaže naučnicima Univerziteta prirodnih nauka u Beču i drugim naučnim zavodima u dunavskoj regiji da steknu novo i opsežnije znanje o Dunavu.

Širina modela rijeke Dunav, u bečkom Centru za modeliranje rijeke, u blizini gdje se rukavci kanala rijeke odvajaju od glavne rijeke, iznosi svega pet metara, a dužina malo više od 100 metara. Brzina protoka vode kroz model rijeke je 100 kubnih metara po sekundi. Ovo je jedan od prvih stvarnih rezultata rada koji se vrši u projektu Istraživanje i upravljanje rijekom Dunav (DREAM), koji je nastao iz potrebe za povezivanjem korišćenja i zaštite Dunava na održiv način.

Informacije iz oblasti hidrodinamike, prijenosa taloga, morfologije rijeke, kao i ekološki procesi u različitim djelovima Dunava su prikupljeni tokom projekta.

Ovo znanje nije od interesa samo za istraživače, već je dragocjeno i za poljoprivrednike u dunavskoj regiji, graditelje mostova i ustanova koje ih podržavaju, nadležne vlasti napredne riječne navigacije i za strane koje su odgovorne za planiranje i organizaciju zaštite od poplava.

Protok informacija

Planovi su izrađeni u cilju izgradnje dva velika Centra za modeliranje rijeke – prvi je od 2015. godine aktivan u Beču, a drugi je planiran za Rumuniju. Cilj je da se poboljšaju računarske simulacije kako bi se pomoglo onima koji proučavaju Dunav i odredila mjesta za studije na terenu, i postavile mjerne stanice duž rijeke i njenih pritoka.

Pored toga, u toku su i planovi za istraživački brod s uranjajućom osovinom koji će biti stacioniran nasred Dunava i korišćen na različitim mjestima, uglavnom

radi prikupljanja podataka o koritu rijeke koji su potrebni za daljnje istraživanje.

Na kraju, aktivnosti projekta uključuju kreiranje i proširenje mreže naučnih zavoda širom svih država dunavskog regiona, jačanje njihovih veza s poljoprivredom i društvom u nastojanju da se obogati znanje o rijeci.

Pod koordinacijom Univerziteta prirodnih nauka u Beču, projekat uključuje univerzitete, istraživačke ustanove i laboratorije, kao i privatne i javne ustanove i nevladine organizacije iz Bugarske, Češke republike, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Njemačke, Rumunije, Slovačke, Srbije i Ukrajine.

Zahvaljujući ostvarenim rezultatima, DREAM će pomoći u poboljšanju vodenih i saobraćajnih veza širom dunavske regije. Uz to, naučno znanje stečeno tokom projekta će se primjeniti za uspostavljanje potrebnih uslova za poboljšanje kvaliteta vode i tla, što dovodi do boljih načina da se životna sredina zaštiti.

Nadalje, projekat će održavati proširenje i napredak saradnje između naučnih zavoda i različitih država, koje će zauzvat doprinijeti prosperitetu dunavske regije kao cijeline.

DREAM ostvaruje globalnu dimenziju putem ubjeđivanja svojih učesnika da se stečeno znanje i iskustvo mogu dobro iskoristiti u budućim sličnim projektima i na najdužim rijekama koje protiču kroz druge kontinente.

VIŠE O TOME

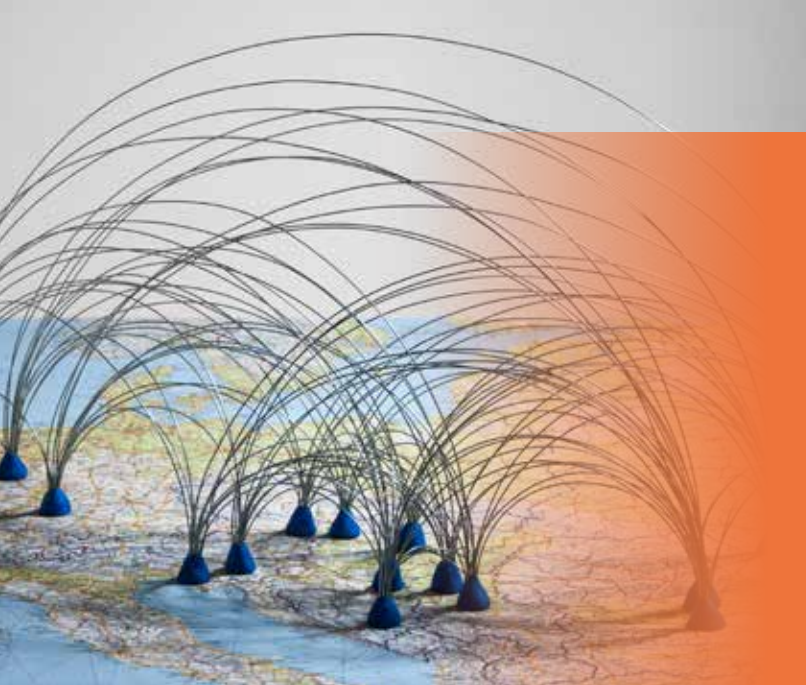
<http://www.ica-casee.eu/index.php/dream-european-research-facility>

DREAM (Istraživanje i upravljanje rijekom Dunav)

Trajanje: jun 2012. - danas

Budžet: 69 600 000 eura

ULAGANJE U BUDUĆE ZNAKJE DRUŠTVA

U dunavskoj regiji postoji 70 univerziteta i stotine istraživačkih ustanova i drugih naučnih zavoda. Svi oni žele da unaprijede nauku i inovaciju i da ojačaju konkurentnost u interesu društvenog i ekonomskog napretka.

19 učesnica u projektu Danube-INCO.NET podstiču istraživanje i inovaciju, radi lakšeg prevazilaženja prepreka i poboljšavanja društvenog i ekonomskog razvoja u regiji. Cilj im je da je pretvore u „regiju inovacije“ i stimulišu razvoj „društva sa znanjem“ u nastojanju da dunavsku regiju učine atraktivnijom i konkurentnom.

Jedna od ključnih aktivnosti je obezbjeđivanje opsežnih informacija i stimulisanje političkog dijaloga između onih strana koje su zainteresovane za promovisanje nauke i inovacije u dunavskoj regiji. Danube-INCO.NET obezbjeđuje osnovu za razmjenu ideja i iskustva, čime se ujedinjuju istraživači iz država širom regije i povezuju s relevantnim upravama.

Projekat olakšava komunikaciju između agencija za finansiranje i podnosilaca projekta, i istraživačima iz svih država u regionu nudi priliku da prikupe informacije o sadašnjim i planiranim projektima, izvršenju projekta i poslovima vezanim za projekat.

Širenje glasa

Zahvaljujući ovom projektu, njegovom vebsajtu i biltenu, uopštena naučna zajednica i ostale strane zainteresovane u unapređenju istraživanja i inovacije u dunavskoj regiji imaju pristup opsežnim informacijama o konferencijama, žurnalima i objavljenim naučnim radovima, kao i preporukama politike koje se odnose na ova područja.

Aktivnosti projekta Danube-INCO.NET uključuju prateće države, u kojima oblasti nauke i inovacije još uvijek nijesu dovoljno unaprijeđene, a koje žele da poboljšaju svoje relevantne nacionalne strategije. Projekat takođe pomaže onim državama u dunavskoj regiji koje nijesu EU članice da se uključe u Evropski istraživački prostor (ERA) i prijave za Savez inovacija koja je sastavni dio strategije Evropa 2020.

Posebna pažnja posvećena je temama, kao što su sigurnost energije, efikasnost energije, kao i bio-ekonomija – npr., sigurnost hrane i održiva poljoprivredna proizvodnja. Među posljednjim projektima u mreži se nalaze pilotske akcije za podršku i razvoj bio-ekonomije u dunavskoj regiji. DANCERS namjerava da razvije nove instrumente i alatke za poboljšanje istraživanja životne sredine i promovisanje inovacije u dunavskoj regiji, uključujući deltu Dunava i Crno more.

Jedan važan cilj je izrada i razvoj mreže dunavskih centara za prenošenje tehnologije, čime bi se osiguralo da će se ciljevi projekta Danube-INCO.NET nadalje realizovati, čak i nakon završetka projekta.

Projekat uključuje partnere iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Italije, Mađarske, Moldavije, Njemačke, Rumunije, Slovačke, Slovenije, Srbije i Ukrajine.

VIŠE O TOME

<http://danube-inco.net>

Danube-INCO.NET

Trajanje: januar 2014. – decembar 2016.

Budžet: 2 000 000 eura

SLAVIMO MLADOST I KULTURNU RAZLIČITOST

Nezaposlenost omladine u Evropskoj Uniji (EU-28) se u aprilu 2016. godine povećala na 18,8% i u evropskom području (EA-19) na 21,1%. Nivo nezaposlenosti omladine je bio 24,2% u Slovačkoj, 10,4% u Austriji i 7% u Njemačkoj (najmanja nezaposlenost u Evropi). Nije slučajnost da Njemačka s najnižom stopom nezaposlenosti omladine u Evropi ima dugu tradiciju dvojnog stručnog obrazovanja i obuke (VET).

Obrazovni sistem VET takođe pomaže mladim ljudima i ekonomiji drugih država širom dunavske regije. U ovom projektu, koji je promovisan u okviru EU Dunavske strategije i koji je sufinansiran programom Erasmus+ Evropske Komisije, iskustva VET-a iz Savezne države Baden-Virtemberg i Austrije sada se sprovode u Slovačkoj.

Projekat ima dva cilja – da smanji nezaposlenost omladine i da savlada nedostatak iskusne radne snage koji često sputava ekonomski razvoj određenih regija i ometa ulaganje.

Iskustva iz Njemačke i Austrije treba da poboljšaju sistem dvojnog stručnog obrazovanja u Slovačkoj

i da pomognu u zadovoljavanju potreba poslovanja za kvalifikovanu i skusnu radnu snagu. Ankete koje su obavljene na početku projekta pokazale su da je preko 80% slovačkih firmi zainteresovano za promovisanje VET-a i 75% kompanija je spremno da finansijski učestvuje u razvoju dvojnog stručnog obrazovanja i obuke.

Prilika za obostrano zadovoljavajuće rješenje

Zakonodavne promjene će biti potrebne, koje iziskuju osnivanje kompetentnog centra, gdje države duž Dunava mogu obučavati predavače i instruktore u kompanijama u dvojnog stručnog obrazovanju. Projekat je takođe dio nastojanja da se razviju kompatibilni edukativni sistemi širom dunavske regije, što je razlog zbog čega se tokom trajanja programa razmjena iskustava očekuje s ostalim državama u kojima postoji VET.

Inicijatori projekta su htjeli dokazati da su rezultati dvojnog stručnog obrazovanja uvijek pozitivni. Mladi ljudi se edukuju s fokusom na sticanje iskustva u praksi i imaju dobre šanse da ostanu u firmama u kojima rade. Preduzećima se za uzvrat garantuje prvoklasna, iskusna radna snaga.

Otkrivanje dvojnog stručnog obrazovanja

Dvojno stručno obrazovanje iziskuje pripremanje studenata za posao u skladu sa potrebama i potražnjom ekonomije i poslodavaca. Stručna obuka održava se kako u školi za stručno obrazovanje tako i u kompanijama. Preuslov za započinjanje stručnog obrazovanja je potpisivanje ugovora s kompanijom, gdje će se održavati praktični dio obuke. Studenti koji učestvuju u obukama, koje uobičajeno traju tri godine, primaće platu. Prema njemačkom Saveznom zavodu za statistiku u 2015. godini zaključeno je 516 000 ugovora o stručnom obrazovanju s mladim ljudima širom države – od toga je 74 000 ugovora zaključeno u Baden-Virtembergu koji je u ovom projektu trenutno partner sa Slovačkom.

VIŠE O TOME

<https://www.minedu.sk/national-authorities-for-apprenticeships-introduction-of-elements-dual-vet-slovak-republic/>

VET (Uvođenje dvojnog stručnog obrazovanja i obuke)

Trajanje: oktobar 2014. - januar 2017.

Budžet: 312 717 eura

PRENOŠENJE RAZNOLIKOSTI ŠIROM EVROPE

Dunavska regija je dom više od 110 miliona ljudi. Neprekidna i efikasna komunikacija, kao i uska saradnja potrebni su kako bi se osigurao društveni, ekonomski i kulturni razvoj regije, pogotovo što se tiče mlađe generacije.

Cilj projekta Osposobljavanje mladih ljudi – Povezivanje Evrope je bio podsticanje kulturnog dijaloga i aktivnog učešća mladih ljudi u civilnom društvu u državama u kojima žive, širom čitave regije i Evrope, dok se stimuliše interes u društvenom preduzetništvu i održivom razvoju.

Projekat je ujedinio srednjoškolce od 16 do 17 godina i njihove profesore iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Moldavije, Njemačke, Rumunije, Slovenije, Srbije i Ukrajine. Nevladine organizacije iz dunavske regije i kulturne i privatne kompanije su takođe učestvovala.

Glavni ciljevi projekta bili su: aktivno državljanstvo, kulturni dijalog, održiv razvoj, društvena odgovornost i preduzetništvo.

Zajedničke prilike

U aktivnostima i programima zasnovanim na četiri tematska skupa učestvovalo je 16 škola, preko 100 profesora i više od 400 učenika i 1600 drugih izvršilaca. Inovativne obuke i međunarodni edukativni i kreativni programi, kao što su obuka u TV stanici, obezbjedili su im priliku da razmijene ideje i iskustva i rade na

temama za koje su smatrali da su bitne za svakog bez obzira na to gdje žive.

Shodno tome, e-portfelj je bio predstavljen u još 70 škola širom 10 država-učesnica.

Na primjer, učenici 10-tog razreda Trgovačke akademije u Beču ispitivali su između ostalog teme unutar skupa „kulturni dijalog“ u vidu „međukulturnih vježbi“. Ovo je bilo zasnovano na shvatanju da je kulturni dijalog „kontinuirani proces razmjene tačnih informacija i iskustava, učenje standardnih vrijednosti, prihvatanje i uvažavanje razlika, kao i prihvatanje promjena kroz komunikaciju“ kao što je opisano u projektnoj dokumentaciji.

Učesnici projekta su na završnom događaju u Beču predstavili rezultate dvogodišnjeg rada u vidu inovativnog vodiča, Portfelj projekta dunavske regije.

VIŠE O TOME

<http://empoweringyoungpeople.net/>

Osposobljavanje mladih ljudi – Povezivanje Evrope

Trajanje: maj 2012. – decembar 2013.

Budžet: 317 755 eura

JAČANJE REGIJE

Značajni problemi uporno su prisutni u bezbjednosti, kao i u teškom i organizovanom kriminalu. Krijumčarenje bijelog roblja i robe su posebni problemi u više država. Korupcija slabi javno pouzdanje i sputava razvoj. Svi ovi izazovi zahtijevaju pojačanje zakonskih propisa kako u sudskim nadležnostima tako i izvan njih. Obavještavnje mora da se bolje razmjenjuje, da bude efkasnije i da se podržava zajedničkim akcijama.

Strukture i kapacitet za donošenje odluka u privatnom i javnom sektoru moraju da budu poboljšani, uključujući dobro planiranje i međunarodnu saradnju. Optimalno korišćenje resursa je od velikog značaja.

Ovo su polja aktivnosti pod prioritetnim oblastima 10 „kapacitet i saradnja institucija“ i 11 „bezbjednost“.

SARADNJA U CILJU OBEZBJEĐIVANJA SIGURNOSTI

Europol – policijska služba Evropske Unije – je u 2011. godini ocijenila Dunav kao „jako ugroženu regiju“ što se tiče teretnog i putničkog saobraćaja, bijelog roblja, ilegalne migracije, krijumčarenja robe, narkotika i oružja.

„Riječni pirati“ u lukama pod neadekvatnim nadzorom i u izolovanim segmentima Dunava, danas, još uvijek uspijevaju da opljačkaju čitave kargove sa brodova. Mediji su takođe nedavnih godina, izvještavali o krijumčarenju narkotika i bijelog roblja na rijeci.

Države dunavske regije učestvovala su u projektu DARIF – Uspostavljanje strukture dunavskog riječnog foruma. Ključni cilj tima bio je jačanje ukupne bezbjednosti riječnog plovnog puta.

Tokom njihovog rada, države-učesnice (Austrija, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Moldavija, Njemačka, Rumunija, Srbija, Slovačka i Ukrajina) sastale su se da uspostave efikasnu i koordinisanu akciju protiv kriminala na rijeci. Cilj je bio uspostavljanje prekogranične saradnje policajaca, kako bi se osiguralo obezbjeđivanje bezbjednog plovnog puta za transport robe i putnika na Dunavu.

Ova jedinstvena inicijativa održavala je saradnju između raznih organizacija, radi usmjeravanja na specifične sekcije Dunava i uopštenije na cijelu dužinu

Dunava. Pored anti-kriminalnih službi, platforma je podržavala i sve policijske službe i ostale organizacije (npr. riječna policija, granična policija i kriminalna policija, službe za upravljanje katastrofama, carinske službe i vlasti koje obezbjeđuju „riječne informacione servise“ iz država dunavske regije).

Postoji mnogo vrsta kriminalaca, čija je namjera da iskoriste dobiti riječnog transporta duž Dunava. Njihova iskorišćavanja obično uključuju ilegalnu migraciju, krijumčarenje bijelog roblja i narkotika, kao i otimanje teretnih brodova.

Koordinisanje prekogranične kontrole

Tim projekta DARIF je 2014 sproveo tri zajedničke prekogranične kontrole na rijeci Dunav. U mađarskom gradu Mohač osnovan je koordinacioni centar, u svrhu ovih zajedničkih operacija. Preko 860 članova granične policije i riječne policije, carinske službe i ostalih službi iz svih država učestvovalo je samo u drugoj zajedničkoj operaciji – koja je bila proširena na kanal Rajna-Majna-Dunav. Posebni brodovi, vozila, tehnička oprema, kao i psi tragači koristili su se za traženje narkotika i krijumčarskog duvana.

Jedan od najznačajnijih ishoda za zajedničke operacije i obuke stručnih grupa bila je izrada šeme analize rizika DARIF, koja uključuje podatke o najznačajnijim napadima koji su otkriveni na brodovima posljednjih tri do pet godina. Iskustvo stečeno tokom operacija u privremenom koordinacionom centru u Mohaču će doprinijeti uspostavljanju predviđenog Dunavskog policijskog koordinacionog centra, koji će u budućnosti trajno raditi.

Iako svi učesnici smatraju da je DARIF bio vrlo uspješan, još uvijek ima mnogo toga da se poboljša bezbjednost na Dunavu. Pozitivni rezultati projekta će služiti kao osnova za novi poduhvat koji će nastaviti rad započet pod okvirnim projektom DARIF.

VIŠE O TOME

<http://bmprojekte.kormany.hu/a-dunai-folyami-forum-strukturajanak-letrehozasa-darif>

<http://bmprojekte.kormany.hu/megtartottak-a-darif-projekt-zarokonferenciajat-sikeres-kettek-zart-a-belugyminiszterium-nemzetkozirendeszeti-projektje>

DARIF (Uspostavljanje strukture dunavskog riječnog foruma)

Trajanje: jul 2013. – jun 2015.

Budžet: 290 870 eura

EU STRATEGIJA ZA DUNAVSKU REGIJU

***Europe Direct je servis koji vam pomaže da pronađete
odgovore na svoja pitanja o Evropskoj uniji.***

Besplatan broj (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Dobijene informacije, kao i većina poziva, su besplatni (mada vam neki operateri,
govornice ili hoteli mogu naplatiti poziv).

Više informacija o Evropskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Služba za publikacije Evropske unije, 2016

Verzija na internetu
ISBN 978-92-79-61774-4
doi:10.2776/679057
KN-04-16-371-0E-N

© Evropska unija, 2016
Ponovna upotreba je dozvoljena.
Reprodukcija je dozvoljena pod uslovom da je izvor priznat.

Printed in Belgium

Autorska prava za fotografije: Fotografije (strane):

Naslovna strana: iStock©porojnicu, miroslav110, gornostaj, anderm, DejanKolar

Strana 6: iStock©anderm

Strana 8: ©viadonau, Newada

Strana 9: iStock©w-ings

Strana 10: ©Danube LNG, Marco Onida

Strana 11: ©DCL Barge/Danser Group

Strana 12: iStock©mduririk, imantsu

Strana 13: iStock©tjwvandongen

Strana 14: ©Andrej Kovarik, Attila Szab

Strana 15: ©Zsolt_Kalotas

Strana 16: ©Marco Onida

Strana 18: iStock©Green_p, Paweł Szczepański

Strana 19: iStock©FourOaks

Strana 20: iStock©mikeinlondon, Drazen Lovric

Strana 21: ©SEE River

Strana 22: iStock©s-eyerkaufner, ©SEERISK

Strana 23: iStock©Gudella

Strana 24: iStock©Cristina Sandu, Photo_HamsterMan

Strana 25: iStock©wrangel

Strana 26: iStock©gornostaj

Strana 28: iStock©Markus Schieder Photography, clubfoto

Strana 29: iStock©Markus Schieder Photography

Strana 30: ©INCO.NET, bioMediTech

Strana 31: iStock©Fotoarta

Strana 32: ©RURBAN, iStock©sturti

Strana 33: iStock©Cathy Yeulet

Strana 34: Završna konferencija Osnaživanje mladih ljudi;
iStock©LuckyBusiness

Strana 35: ©OKTO

Strana 36: iStock©miroslav110

Strana 38: ©Ministry of Interior - Bulgaria, Marco Onida

Strana 39: iStock©boggy22

Strana 40: ©EuroGeographics Association

EU STRATEGIJA ZA DUNAVSKU REGIJU

Četrnaest država je uložilo napore da riješe svoje zajedničke izazove i bolje prilagode svoje zajedničke prilike. Njihova saradnja ostvaruje konkretne rezultate nakon pet godina zajedničkog rada na održivosti i inkluzivnosti porasta. Ovaj odabir uspješnih priča čini rezultate vidljivim i stvarnim.

<http://www.danube-region.eu>

https://twitter.com/eu_regional
<https://twitter.com/hashtag/eusdr>

<https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

